

سند چشم انداز و اهداف کلان

سال

۱۳۹۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سند
چشم انداز
و افکار
اهداف

سال ۱۳۹۱

در اجرای جزء (۲) بند «ه» ماده‌ی ۴ آئین‌نامه‌ی
جامع مدیریت دانشگاه‌ها، و در راستای اجرای
نقشه‌ی جامع علمی کشور، مصوبه‌ی «سند
چشم‌انداز و اهداف کلان دانشگاه
الزهرا(س)»، در چهارمین نشست از دوره‌ی
چهارم هیأت امنای دانشگاه مورخ ۹۱/۷/۱۷، پس
از بررسی در کمیته‌ی منتخب هیأت امنابه
تصویب رسید.

آدرس: ایران، تهران، ونک، دانشگاه الزهرا (س)

کدپستی: ۱۹۹۳۸۹۳۹۷۳

تلفن: ۸۸۰۴۴۰۴۰ (۰۲۱)

فاکس: ۸۸۰۳۵۱۸۷ (۰۲۱)

وبسایت: www.alzahra.ac.ir

زن فریخته

جامعه بالنده

امام خمینی (ره)

"معنی اسلامی شدن دانشگاه این است که استقلال پیدا کند و خودش را از غرب جدا کند، عزیزان من! ما از حصر اقتصادی نمی‌ترسیم، ما از دخالت نظامی نمی‌ترسیم. آن چیزی که ما را می‌ترساند، وابستگی فرهنگی است، ما از دانشگاه استعماری می‌ترسیم."

مقام معظم رهبری (مد ظله)

"این دانشگاه مظهر یک حرکت علمی در میان بانوان کشور است. اینجا یک مرکز اختصاصی است، این می تواند ظرفیت نظام اسلامی را در پرورش و عرضه کردن سطح بالایی از توان علمی بانوان و زنان نشان بدهد... یک مظهر و نمونه‌ی کامل و قابل ارایه، دانشگاه الزهرا است."

فهرست مطالب

- گزیده‌ای از بیانات مقام معظم رهبری ۹
- پیش‌گفتار ۱۱
- ضرورت تدوین سند ۱۵
- مراحل تدوین سند ۱۷
- ارزش‌های دانشگاه ۱۸
- چشم‌انداز دانشگاه ۲۰
- مأموریت دانشگاه ۲۰
- اهداف کلان دانشگاه ۲۲

گزیده‌ای از بیانات مقام معظم رهبری

در دیدار مسئولان دانشگاه الزهرا

۹۱/۲/۲۵

بسم الله الرحمن الرحيم

عقیده‌ی بنده این بوده و هست که [اولاً] نظام جمهوری اسلامی باید از دانشگاه الزهرا خیلی استقبال بکند و قدر این دانشگاه را بداند. دلایل واضحی دارد، یکی این است که این دانشگاه مظهر یک حرکت علمی در میان بانوان کشور است. اینجا یک مرکز اختصاصی است، این می‌تواند ظرفیت نظام اسلامی را در پرورش و عرضه کردن سطح بالایی از توان علمی بانوان و زنان نشان بدهد... یک مظهر و نمونه‌ی کامل و قابل ارائه، دانشگاه الزهرا است. پس جمهوری اسلامی باید قدر این دانشگاه را بداند چون مایه‌ی افتخار است. دوم این که در این دانشگاه تربیت بر روی دختران متمرکز است، این خود مسأله‌ی مهمی است، آن هم با توجه به موضوع تک جنسیتی بودن این

دانشگاه؛ هر چه دانشگاه الزهرا از لحاظ علمی و کیفیت و پیشرفت کار بهتر باشد، این فکر بیشتر تقویت خواهد شد که می‌توان دانشگاه تک جنسیتی داشت. باید از فرصت‌های خوب در این دانشگاه استفاده کرد. به هر حال بنده عقیده‌ام این است که باید به این دانشگاه کمک بشود.

شما خانم‌ها هم سعی کنید به هیچ حدی قانع نشوید، یعنی واقعاً همان چیزی که در افق چشم‌انداز دیده شده، یعنی دانشگاه اول در سطح دنیا و دانشگاه تک جنسیتی درجه‌ی یک در سطح دنیا بودن. مواد درسی می‌تواند جوری تنظیم بشود که دختران را به همان جایی که زن مسلمان پیشرو می‌تواند نگاه به آن جایگاه داشته باشد، سوق بدهد. یعنی زنی در حد بالای علمی و اخلاقی و توانایی‌های فکری با حفظ همه‌ی خصوصیات که خدای متعال در طبیعت زن قرار داده است...

شما هر چه بتوانید تکثیر مثل بکنید بهتر است، در شهرهای بزرگ تدریجاً شبیه این دانشگاه تک جنسیتی به‌وجود بیاید و همان چیزهایی که خود شما هم گفتید که شعبه‌ها و مراکز وابسته‌ای به‌وجود بیاید.

والسلام علیکم و رحمة الله

پیش‌گفتار

ملت بزرگ ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی با گذر از فراز و نشیب‌های فراوان، تلاش بی‌وقفه‌ای را برای دستیابی به آرمان‌های مقدس، کسب جایگاه شایسته‌ی علمی، بازگرداندن هویت اسلامی-ایرانی و احیای تمدن اصیل خویش آغاز نمود.

چشم‌انداز این حرکت توحیدی که با پشتوانه‌ی قرآن و سنت پیامبر (ص) و سیره‌ی معصومین (ع) آغاز گردید، آینده‌ی جهان را متعلق به صالحان می‌داند و در راستای رسیدن به آن با بهره‌گیری از آگاهی و معرفت دینی، استفاده از قابلیت‌ها، ظرفیت‌ها و منابع موجود، بهره‌مندی از اندیشه‌های روشنگر رهبر کبیر انقلاب اسلامی امام خمینی (ره) و رهنمودهای رهگشای مقام معظم رهبری (مد ظله)، در صدد ایجاد جامعه‌ای اسوه و کمال‌جو، پویا، با نشاط و پیشرو در زمینه‌های گوناگون رقابتی در سطح جهان می‌باشد.

در این راستا مقوله‌ی علم و فناوری از مهمترین

زیرساخت‌های پیشرفت کشور و از حیاتی‌ترین ابزارهایی است که برای تحقق آرمان‌های متعالی انقلاب و تجدید تمدن عظیم اسلامی و برقراری حاکمیت عدالت و معنویت باید مورد توجه قرار گیرد و نقشه‌ی جامع علمی کشور با هدف جهت‌دهی و سامان‌بخشی به این حرکت علمی و برای دستیابی به اهداف چشم‌انداز بیست ساله‌ی کشور ابلاغ گردیده است.

در آموزش عالی ایران؛ دانشگاه الزهرا با داشتن قریب به پنجاه سال سابقه‌ی علمی، اولین و مهم‌ترین دانشگاه جامع تک جنسیتی کشور است، با توانمندی‌های بالقوه و بالفعل فراوانی که می‌تواند در یک توسعه‌ی عرضی، طولی و کیفی به الگویی شایسته برای سایر کشورهای اسلامی تبدیل شود.

در دیدار مسئولان دانشگاه الزهرا (س) با مقام معظم رهبری در اردیبهشت ۹۱، ایشان بر گسترش همه‌جانبه‌ی این دانشگاه تأکید نمودند و چند محور اساسی را در این پیشرفت مورد توجه قرار دادند:

۱. رسیدن به دانشگاه جامع تک جنسیتی درجه یک در سطح دنیا؛

۲. ارزش‌مداری و تعلیم و تربیت زنان با عنایت
به همه‌ی ابعاد وجودی آنان؛

۳. اکتفا نکردن به آمارهای کمی و قانع نشدن
به هیچ حدی در دستیابی به دستاوردهای
علمی؛

۴. تکثیر دانشگاه در قالب شعب و مراکز وابسته
در سراسر کشور.

بر این اساس و با توجه به افزایش چشمگیر حضور
بانوان در آموزش عالی، ضرورت ایجاد نگرش
نظام مند و منسجم در کلیه‌ی ابعاد سازمانی در
راستای اهداف چشم‌انداز مشهود است. بدین
منظور با بهره‌گیری از اسناد بالادستی آموزش
عالی، از جمله نقشه‌ی جامع علمی، سند تحول
فناوری کشور، آیین‌نامه‌ی مدیریت دانشگاه‌ها و
مراکز پژوهشی کشور، و برنامه‌ی پنجم توسعه،
تدوین سند چشم‌انداز دانشگاه و اهداف کلان آن
در خرداد سال ۹۱ کلید خورد. طی چندین مرحله
و در سطوح مختلف علمی-مدیریتی دانشگاه،
بازنگری و مورد تصویب نهایی قرار گرفت.

نگاه این چشم‌انداز، اعتلای روزافزون شأن و
منزلت دانشگاه زنان در جامعه و افزایش توان

رقابتی در جذب دانشجویان و اساتید نخبه است، علاوه بر آن با فراهم آوردن شرایط مناسب حضور اجتماعی بانوان، ضمن حفظ ارزش‌های اسلامی و الزامات خانوادگی، امکان خدمت به جامعه‌ی علمی کشور را مهیا می‌سازد و با توجه به همه ابعاد وجودی یک زن مسلمان، توانمندی‌های یک زن فرهیخته را به منصفی ظهور می‌رساند.

این سند، تصویرگر دورنما و اهداف کلانی است که بر مبنای آن، راهبردهای کوتاه و بلندمدت، راهکارهای عملیاتی و اقدامات اجرایی، پس از تحلیل محیطی و تبیین شاخص‌ها، توسط شورای راهبردی دانشگاه تدوین خواهد شد.

هم‌چنین با ارتقای سطح فرهنگ، آموزش، پژوهش، زیرساخت‌ها و ایجاد قطب‌های علمی و تخصصی ویژه‌ی زنان، دانشگاه الزهرا (س) می‌تواند به جایگاه برتر علمی دست یابد و به عنوان الگویی منحصر به فرد و الهام‌بخش در تربیت زنان فرهیخته در سطح ملی، منطقه‌ای و جهانی معرفی گردد.

انسیه خزعلی

رئیس دانشگاه الزهرا (س)

ضرورت تدوین سند

داشتن چشم‌اندازی منطقی و تا حدی آرمان‌گرا که اهداف کلانِ راه را برای کلیه‌ی بخش‌ها و زیرمجموعه‌های یک مرکز علمی تبیین نماید، به دلایل زیر ضروری و غفلت از آن موجب گسستگی سازمانی و بی‌نتیجه ماندن یا کم‌ثمری فعالیت‌های مجموعه‌ی مذکور است. این دلایل عبارتند از:

✓ دستیابی به نقشه‌ی راه برای استقرار رویکرد راهبردی، آینده‌نگر و برنامه‌مدار؛

✓ همسویی برنامه‌های کوتاه‌مدت و میان‌مدت با برنامه‌های بلندمدت در کلیه‌ی واحدهای سازمانی؛

✓ تلاش برای تقویت شایستگی‌ها و تعدیل ضعف‌های سازمانی، به منظور مقابله با چالش‌ها و تهدیدها؛

✓ توسعه‌ی هم‌افزایی در سطح دانشگاه، استفاده‌ی بهینه از امکانات در دسترس و برنامه‌ریزی به منظور جذب منابع بیرونی؛

- ✓ به فعلیت رساندن توانمندی‌های نهفته با برنامه‌ریزی مناسب آن؛
- ✓ ایجاد تفاهم و درک جمعی از مفهوم موفقیت دانشگاه و زمینه‌سازی برای دستیابی به آن؛
- ✓ جلوگیری از پراکنده‌کاری و هدر رفتن نیروها در جهت‌های غیر همسو با اهداف دانشگاه؛
- ✓ تطبیق شاخص‌های ارزیابی عملکرد با نقشه‌ی راه و اهداف کلان؛
- ✓ تداوم و پویایی حرکت دانشگاه و اتخاذ تصمیم‌های شایسته، علی‌رغم تغییرات در سطح مدیران.

مراحل تدوین سند

۱	مطالعه اسناد فرا دستی و تعیین خط مشی ها
۲	تشکیل شورای تدوین سند چشم انداز و کارگروه های تخصصی
۳	برگزاری جلسه هم اندیشی شورا
۴	بررسی پیشنهادها و تجمیع نظرات کارگروه های تخصصی
۵	تشکیل کمیته تلفیق و استخراج سند نهایی پیشنهادی
۶	تصویب سند در شورای دانشگاه
۷	طرح سند در کمیسیون دائمی هیأت امنای دانشگاه
۸	طرح سند در هیأت امنای دانشگاه و تشکیل کمیته منتخب هیأت امنا
۹	انجام چندین مرحله بازنگری و ویرایش نهایی سند توسط کمیته منتخب
۱۰	تصویب سند در هیأت امنای دانشگاه

ارزش‌های دانشگاه

ارزش‌های عام

- ✓ خدامحوری و معادگرایی در جهان بینی توحیدی؛
- ✓ تبعیت از سیره و سنت معصومین (ع) در حفظ کرامت انسان در مسیر تعلیم و تعلم؛
- ✓ پیروی از بنیان‌گذار جمهوری اسلامی و مقام معظم رهبری در تقویت نوآوری در علم و آزاداندیشی.

ارزش‌های ویژه

- ✓ پایبندی به ارزش‌های اسلامی و بازنمایی ظرفیت‌های دین در تحقق جایگاه زن در عرصه‌های مختلف جامعه؛

✓ تربیت زنان مؤمن، خلاق، آزاده و توانا برای حرکت در مرزهای دانش جهت اعتلای هویت اسلامی- ایرانی زنان؛

✓ اخلاق مداری و گسترش اخلاق حرفه‌ای در سطح اساتید، کارمندان، دانشجویان و آیین‌نامه‌ها؛

✓ استعدادپروری از طریق ایجاد فرصت‌های عادلانه در تحصیل علم، با تأکید بر خانواده‌محوری؛

✓ نهادینه‌سازی مرجعیت علمی مسائل زنان، احترام به زنان دانشمند محجبه و عقیف در سطح ملی- بین‌المللی؛

✓ تعامل پویا، فعال و الهام‌بخش با مراکز علمی ویژه‌ی زنان در سراسر جهان با حفظ معیارهای دینی.

چشم‌انداز دانشگاه

دانشگاه الزهرا (س) در افق ۱۴۰۴ دارای رتبه‌ی اول دانشگاه جامع خاص بانوان در جهان و ارائه دهنده‌ی الگوی زن مسلمان فرهیخته و معتقد به ارزش‌های اسلامی است که در محیطی پویا و با نشاط، از جایگاهی الهام‌بخش و تأثیرگذار در منطقه برخوردار است. این دانشگاه در اولویت‌های نخست دختران ایران‌زمین جهت کسب دانش و فناوری، ارتقای توانمندی‌های پژوهشی و مهارت‌های کاربردی بوده و به عنوان مرجع علمی مطالعات خاص زن و خانواده شناخته می‌شود.

مأموریت دانشگاه

دانشگاه الزهرا (س) نماد آموزش عالی بانوان کشور و برترین دانشگاه جامع خاص زنان، در سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی است. این دانشگاه با تکیه بر

آموزه‌های دین مبین اسلام، اندیشه‌های بنیان‌گذار انقلاب اسلامی و رهنمودهای رهبر فرزانه‌ی جمهوری اسلامی و بهره‌مندی از اساتید و اندیشمندان، درصدد تولید نظریه‌های نوین علمی و تأمین نیازهای آموزشی- پژوهشی جامعه‌ی اسلامی (به‌ویژه جامعه‌ی بانوان) است.

این دانشگاه با تربیت زنان متعهد، دین‌مدار و عفیف، الگوی عملی زن مسلمان توانمند و تاثیرگذار در منطقه و جهان است و نیز در تعامل مؤثر با زنان دانشمند جهان، به‌ویژه زنان مسلمان، برای ارتقای جایگاه و کرامت زن و خانواده، بر پایه‌ی اندیشه‌ی ناب اسلامی می‌کوشد.

دانشگاه الزهرا (س) بر آن است تا با تعامل و هم‌افزایی با نهادها و ارگان‌های علمی و اجرایی کشور، زمینه‌ساز حضور دختران نخبه در این موقعیت‌ها شود و با دستیابی به مرجعیت علمی در رشته‌های خاص، تأمین‌کننده‌ی نیروهای کارآمد و متخصص زن جهت رفع نیازهای کشور باشد.

اهداف کلان دانشگاه

چشم‌انداز دانشگاه مضامینی چون «رتبه‌ی اول دانشگاه جامع خاص بانوان در جهان» را دربردارد. این آرمان مستلزم «برتری» نسبت به سایر دانشگاه‌های بانوان از طریق «جامعیت» است که ناظر بر توسعه‌ی روزافزون دانشگاه در تمام ابعاد خواهد بود؛ اعم از ایجاد شعب در سایر مناطق، و گسترش رشته‌های متنوع تحصیلی، به ویژه در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری. به علاوه چشم‌انداز دانشگاه بیانگر تعالی جویی (کمی و کیفی فعالیت‌ها) به طور خاص نسبت به دانشگاه‌های بانوان و به طور عام در قیاس با دانشگاه‌های داخلی، منطقه‌ای و جهان است. اهداف کلان دانشگاه برای دستیابی به این چشم‌انداز چنین است:

۱. گسترش فعالیت‌های فرهنگی- اجتماعی در راستای ارتقای همه جانبه‌ی فرهنگ دانشگاهیان بر مبنای معرفت دینی؛

۲. اعتلای کیفیت آموزش و پژوهش با نگاه
بومی‌سازی و کاربردی نمودن علوم؛

۳. ایجاد زمینه‌ی ارتقای علمی و تعالی سازمانی
دانشگاه برای دستیابی به رتبه‌ی اول
دانشگاه‌های خاص بانوان در جهان؛

۴. ارتقای رتبه‌ی دانشگاه و احراز جایگاه
مطلوب در میان ده دانشگاه برتر ایران
اسلامی؛

۵. افزایش کمی و کیفی فعالیت‌های پژوهشی و
فناوری در راستای تجاری‌سازی دستاورد این
فعالیت‌ها و بهره‌مندی جامعه از آن؛

۶. برخورداری از سرمایه‌ی انسانی پیشرو در
عرصه‌ی اخلاق اسلامی و دانش و فناوری
روزآمد، متخصص، وفادار و مسئولیت‌پذیر؛

۷. جذب دانشجویان نخبه و توانمند، با فراهم
نمودن امکانات مناسب و تسهیلات ویژه برای
تحصیل بانوان؛

۸. ایجاد قطب علمی مطالعات زنان، هنر،
تربیت‌بدنی و علوم ورزشی بانوان و احراز
جایگاه برتر در منطقه؛

۹. ایجاد رشته‌های جدید آموزشی در مقاطع مختلف و بازتعریف برخی رشته‌ها جهت هم‌سویی با شرایط خاص بانوان؛

۱۰. ایجاد شعب و پردیس دانشگاه در سراسر کشور و ایجاد زمینه‌ی تأسیس شعب در خارج کشور؛

۱۱. ایجاد زمینه‌های ارتباط و همکاری‌های علمی بین‌المللی با دانشگاه‌های خارج کشور در قالب جذب دانشجو، تبادل استاد و همایش‌های مشترک علمی؛

۱۲. توسعه‌ی زیرساخت‌های آموزشی و فناوری اطلاعات؛

۱۳. ایجاد و گسترش متناسب فضای مجازی و جهت‌دهی آن با عنایت به آمایش سرزمینی؛

۱۴. نظارت و ارزیابی عملکرد هدفمند و مستمر بر مبنای شاخص‌های منطبق با اهداف.

در اجرای جزء (۲) بند «ه» ماده‌ی ۴ آئین‌نامه‌ی
جامع مدیریت دانشگاه‌ها، و در راستای اجرای
نقشه‌ی جامع علمی کشور، مصوبه‌ی «سند
چشم‌انداز و اهداف کلان دانشگاه
الزهرا(س)»، در چهارمین نشست از دوره‌ی
چهارم هیأت امنای دانشگاه مورخ ۹۱/۷/۱۷، پس
از بررسی در کمیته‌ی منتخب هیأت امنابه
تصویب رسید.

آدرس: ایران، تهران، ونک، دانشگاه الزهرا (س)

کدپستی: ۱۹۹۳۸۹۳۹۷۳

تلفن: ۸۸۰۴۴۰۴۰ (۰۲۱)

فاکس: ۸۸۰۳۵۱۸۷ (۰۲۱)

وبسایت: www.alzahra.ac.ir